

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26.03.1991, sp. zn. 4 Cz 17/91, ECLI:CZ:NS:1991:4.CZ.17.1991.1

Číslo: 26/1992

Právní věta: Byla-li darovaná věc zaslaná obdarovanému poštou jako balíková zásilka, nebylo možné přijetí nabídky daru spatřovat již v převzetí poštovní zásilky, nýbrž až v tom, že se po rozbalení zásilky obdarovaný rozhodl dar přijmout nebo nikoli. Bylo tu tedy zapotřebí počítat s určitým časovým odstupem, během něhož se obdarovaný může seznámit s tím, co je mu darováno. Lhůta ke splnění ohlašovací povinnosti podle ustanovení § 21 odst. 1 zákona č. 146/1984 Sb., v takovém případě neběžela od převzetí poštovní zásilky, nýbrž až od seznámení se s tím, co bylo darováno, a to v odpovídající době, která je k tomu zapotřebí.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 26.03.1991

Spisová značka: 4 Cz 17/91

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Poplatky notářské, Smlouva darovací

Předpisy: 40/1964 Sb. § 407 139/1984 Sb. § 21 146/1984 Sb. § 21

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím státního notářství v Litoměřicích byl obdarovanému R. M. vyměřen doplatek notářského poplatku z darování v částce 600 Kčs, splatný do 15 dnů v kolkových známkách, s odůvodněním, že předcházejícím rozhodnutím mu byl poplatek vyměřen nižší částkou, než jakou měl být vyměřen. Hodnota daru činila totiž 7200 Kčs, výše cla částku 855 Kčs, po osvobození části daru z poplatku, tj. 3000 Kčs, činil základ pro vyměření poplatku 3400 Kčs; při sazbě 20 % měl být vyměřen poplatek ve výši 680 Kčs, a protože byl vyměřen poplatek omylem jen v částce 80 Kčs, bylo nutno rozhodnout o jeho doměření.

Proti tomuto rozhodnutí podal R. M. odvolání, v němž uvedl (kromě jiného), že předmětem darování měly být dvě věci, jednak monitor v ceně 3900 Kčs a jednak disketová jednotka v ceně 2700 Kčs, ohodnocené celními nálezy ze 7. 12. 1987. Disketovou jednotku však nepřijal a vrátil dárci poté, co zjistil, že se jedná o jiný typ, než potřeboval. O vrácení této věci předložil celní záznam a poštovní podací lístek, takže měl za to, že mu z hodnoty disketové jednotky neměl být poplatek počítán.

Usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem bylo uvedené rozhodnutí státního notářství potvrzeno. V odůvodnění odvolací soud kromě jiného uvedl, že předmětem notářského poplatku z darování

podle ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 146/1984 Sb. bylo bezúplatné nabytí majetku na základě právního úkonu. Poplatek se vybíral i z movitých věcí darovaných z ciziny nabyvateli v tuzemsku nebo z tuzemska nabyvateli v cizině (§ 8 odst. 3 vyhlášky č. 150/1984 Sb.). Ze sdělení celnice v D. a z čestného prohlášení vyplynulo, že R. M. obdržel darem od svého strýce M. C. 15. 12. 1987 z ciziny disketovou jednotku v ceně 3000 Kčs a monitor v ceně 4200 Kčs. Cena nabytého majetku po odpočtu cla činila 6345 Kčs. Vzhledem k osvobození podle § 20 odst. 1 citovaného zákona se vybíral poplatek jen z částky převyšující 3000 Kčs, tj. z částky 3345 Kčs, po zaokrouhlení podle ustanovení § 29 odst. 1 citovaného zákona z částky 3400 Kčs, který činil 680 Kčs, a protože předchozím rozhodnutím byl vyměřen poplatek v částce 80 Kčs, činí výše doměřeného poplatku 600 Kčs. Skutečnost, že později byla část daru – disketová jednotka dárci vrácena, pokládal odvolací soud z hlediska vyměření poplatku za nerozhodnou.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem ČR, tak, že uvedeným rozhodnutím státního notářství a usnesením odvolacího soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Stížnost pro porušení zákona důvodně vytýká odvolacímu soudu, že se nezabýval tvrzením R. M. obsaženém v odvolání, že totiž disketovou jednotku vrátil a dar nepřijal; nebyla tak vyřešena základní otázka, zda vůbec došlo k uzavření darovací smlouvy, jako předpokladu k vyměření notářského poplatku z darování.

Návrh na uzavření smlouvy je třeba přijmout ve lhůtě určené navrhovatelem. Není-li lhůta určena, je třeba návrh přijmout ihned, jedná-li účastníci přímo; jinak je třeba jej přijmout bez zbytečného odkladu. 1)

V této věci byl dar zaslán obdarovanému prostřednictvím pošty. V situaci, kdy darovaná movitá věc je zabalena v balíku, nelze akceptaci nabídky darování spatřovat již v přijetí poštovní zásilky, ale až v okamžiku, kdy se příjemce seznámí s jejím obsahem a rozhodne se dar přijmout či nikoli, tedy až s určitým časovým odstupem, přinejmenším takovým, v němž by bylo možné požadovat, aby se mohl seznámit s tím, co je mu darováno, nikoli však dříve, kdy mu nemohl být obsah zásilky znám.

Jestliže státní notářství a odvolací soud vycházely z právního názoru, že k darování došlo již tím, že poštovní zásilka byla adresátem přijata, a v důsledku toho neprovedly již bližší zjištění o tom, kdy se účastník seznámil s obsahem zásilky a zda a kdy zásilku zpět odesilateli vrátil, porušily zákon v ustanoveních § 17 odst. 1 zákona č. 146/1984 Sb. a § 8 odst. 3 vyhlášky č. 150/1984 Sb. ve spojení s ustanovením § 407 odst. 1 o. z. /2/ a § 4 not. ř. Důvodné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno a uvedená rozhodnutí byla zrušena a věc vrácena státnímu notářství k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Poznámky pod čarou:

1) Srov. nyní § 43 c o. z. (ve znění zákona č. 509/1991 Sb.)

2) ve znění před novelizací zákonem č. 509/1991 Sb.